

IPC Groene Ruimte ondersteunt meerjarig mbo-project bij AOC Oost

Droge bomen

Mbo-leerlingen kunnen best complexe problemen oplossen, mits ze goed begeleid en ondersteund worden. “Ze moeten dat zelfs kunnen”, vindt Jos Kroets van IPC Groene Ruimte en juist daarom coacht hij de leerlingen uit Doetinchem.

Het gaat niet goed met de bomen op landgoed Keppel in de Achterhoek. Vooral de oude eiken en beuken sterven. Dat ze doodgaan zou kunnen komen doordat het grondwaterpeil is gezakt: het landgoed lijkt te verdrogen. Danny Japsers, Nick Pohlmann, Leon Westerveld en Sjoerd Giesen, allen vierdejaars milieuleerlingen van de mbo-opleiding in Doetinchem (AOC Oost) laten op woensdag 1 november tijdens een rondleiding zien hoe droog het is. De beek op het landgoed staat leeg. Elzenbroekbossen die 's winters nat horen te staan, staan al jaren droog. En bij de 'kolken' kun je zien dat het water vroeger wel een meter hoger stond.

Durven

Zowel de landgoedeigenaar, baron van Lynden-Rutgers van Rozenburg als beheerder Hans Boumans maken zich al een paar jaar zorgen. Bouwman weet niet exact wat de oorzaak is, en weet ook niet goed wat hij kan doen. Vorig jaar

Nick, Leon, Danny en Sjoerd laten zien hoe droog het is. De beek op het landgoed staat leeg

Projectleiders Nick en Danny overleggen met Jos Kroets, de coach van IPC Groene Ruimte

nam hij daarom contact op met Jos Kroets van IPC Groene Ruimte. En omdat Kroets vindt dat dit probleem vraagt om meer onderzoek en omdat het hem een goed leerproject leek, nam hij weer contact op met het nabijgelegen mbo in Doetinchem van AOC Oost. Voor het aoc is zo'n project een belangrijke stap om in regionale netwerken mee te kunnen draaien. En IPC Groene Ruimte ziet dit soort projecten als innovatief praktijkonderwijs. Ze willen daarom dit soort projecten initiëren en begeleiden. "Je bereidt de leerlingen voor om goed en zakelijk te functioneren in het werkveld", aldus Kroets. In opdracht van het aoc vervult hij de rol als externe coach.

Het is geen eenvoudig probleem. Het bosgebied is maar liefst 60 ha groot. Het ligt op enkele rivierduinen aan het dal van de Oude IJssel en wordt omringd door landbouwgrond. Als het gaat om waterbeheer, zijn de belangen van de landbouwers, die ook tot het landgoed behoren, soms strijdig met goed bosbeheer. En omdat je bij het bedenken van oplossingen ook rekening moet houden met aspecten als cultuurhistorie, bodemkunde en ecologie – het bosgebied maakt deel uit van de ecologische hoofd-

structuur – is het probleem nogal complex. Is dit wel te onderzoeken door mbo-leerlingen? Zijn zij in staat oplossingen te bedenken?

Vertegenwoordigers van Waterschap Rijn en IJssel zeiden tegen Kroets dat dit hbo-werk is. Maar Kroets is het daar niet mee eens. "Ook afgestudeerde mbo'ers moeten dit soort onderzoeksvragen kunnen beantwoorden en dit soort multidisciplinaire projecten kunnen managen. Ik ben daar van overtuigd. Ik weet dat door mijn jarenlange ervaring als projectmanager bij een ingenieursbureau. Ik zie het ook als mijn rol om hen daarin te ondersteunen." Hij legt bijvoorbeeld de eerste contacten met belanghebbenden en introduceert daar de leerlingen. Docent Rik Luimes is daarom blij met de ondersteuning van Kroets. "Ik weet niet of wij als docenten zelf zo'n complex project hadden durven aanpakken."

Doorzetten

Kroets heeft ervoor gezorgd dat dit project planmatig wordt aangepakt. Het project kent drie fasen: de onderzoeksfase, ontwerpfase en uitvoeringsfase en heeft een looptijd van twee jaar. Voordat de leerlingen met het project begonnen,

hebben ze een korte workshop praktisch projectmanagement gehad. Het werd hen zo duidelijk dat je de taken moet verdelen en dat je een stappenplan moet maken. De veertien vierdejaars en vijf derdejaars leerlingen milieutechniek werken elke week drie dagdelen aan het project. Eens in de twee weken vergaderen ze over de voortgang van het project onder voorzitterschap van Nick en Danny, de projectleiders.

"Dat we projectleider werden, ging niet helemaal van harte," erkent Nick, "maar iemand moet het toch doen. Daarom hebben wij onze vinger opgestoken." In de werkschuur van het landgoed vertellen ze wat hun taak is. Ze sturen alle andere groepen aan, groepen die inventarisaties uitvoeren of kaartmateriaal en cultuurhistorische of hydrologische informatie verzamelen. Zoals in een echt project zijn taken niet alleen beperkt tot inhoudelijke aspecten. Léon en Sjoerd zoeken bijvoorbeeld uit hoe het zit met verzekeringen en zorgen voor de PR en een communicatieplan.

Nick vindt het als projectleider soms wel lastig om zijn medeleerlingen achter de broek te moeten zetten: "Het blijven je klasgenoten." Wat alle leerlingen lastig vinden, is de communicatie met externe

vertegenwoordigers. “Als je vertelt dat je een mbo-leerling bent, nemen ze je niet zo gauw serieus. Ze verbinden je door en sturen soms niets terug. We hebben ervan geleerd dat je moet doorzetten.”

Invloed

Op dit moment, ongeveer een jaar na de start, zitten ze midden in de onderzoeksfase. Conclusies kunnen ze nog niet trekken omdat de leerlingen aansluitend nog essentiële inventarisaties moeten uitvoeren. Dat doen ze vaak in de vorm van praktijktrainingen die ze in het projectgebied krijgen. De resultaten van die trainingen leveren de gegevens voor de inventarisaties op. “Zo slaan we twee vliegen in een klap”, vindt Kroets: “het zijn maatgerichte trainingen waarvan ze de resultaten direct toe kunnen passen.”

Als het nodig is, schakelen Nick en Denny leerlingen uit andere opleidingen in. Zo hebben de leerlingen groene ruimte al geassisteerd bij de inventarisatie van de vitaliteit van de bomen op het landgoed

Aan het einde van de onderzoeksfase moeten de leerlingen op grond van hun bevindingen een actieplan opstellen. Het zou kunnen dat ze bomen moeten snoeien of dat ze water in het gebied moeten brengen. Maar eerst moeten ze alle deelrapportages bundelen. Nick en Danny, die dat moeten doen, weten nog niet helemaal goed hoe ze dat aan moeten pakken, maar hebben er wel vertrouwen in dat het hen gaat lukken. Uiteraard helpen Kroets en de docenten hen hierbij. “Je handen jeuken soms om in te grijpen,” erkent Luimes, “maar dat is niet de bedoeling. We moeten ze helpen zelf antwoorden bij de vragen te vinden.” Collega Harry Swinkels vindt het leuk te zien dat leerlingen zelf invloed op het lesprogramma hebben. Als docenten zouden we ze leren waterpassen met een waterpastoestel en een baak, maar de leerlingen hebben tijdens stage gewerkt met laser en GIS. Die werkwijze gaan ze hier dan ook toepassen. De traditionele manier van hoogtemeten komt eigenlijk niet meer in beeld.

's Middags, na de rondleiding gaan de derdejaarsleerlingen in het bos meetpunten uitzetten om het grondwaterpeil te meten. Ze willen die gegevens en de bijbehorende gps-gegevens met hulp van het IPC Groene Ruimte in een GIS-systeem verwerken. Nick en Danny blijven erbij. Als projectleiders willen ze oog houden op de uitvoering. □